

Laurisch Károly
kéményseprő mester, járási tűzrendészeti felügyelő
(1863 – 1937)

1.

Laurisch Károly

(Forrás: 1929 – A magyar ipar almanachja II. rész (p. 96. ADT))

Nagyváradon született 1863-ban. Édesapja Laurisch Ferdinánd, édesanyja Sulyok Terézia.

Iskolai tanulmányai befejezése után a kéményseprő szakmát tanulta ki. 1880-ban szabadult fel.

Vándorúttján Budapesten, József főherceg udvarnagyi hivatalában elismerő bizonyítványt nyert és miniszteri elismerésben részesült.

1898-ban Budapesten feleségül vette a győri születésű Stix Franciskát.

1906-ban a kereskedelmi minisztertől kerületet kapott, mint kéményseprő segéd.

1907-ben Dombóváron telepedett le. 1910-ben hagyta jóvá a kereskedelmi miniszter az alispán véghatározatát, mely Dombóvár kerületi kéményseprő mesterévé nevezte ki.

A kommün alatt hazafias viselkedése miatt börtönbe került.

Dombóvár iparos társadalmának egyik meghatározó alakja volt. Intenzíven részt vett az Ipartestület életében, mint annak választott alelnöke.

Az Országos Kéményseprő Szövetség alelnöki, a Tolnamegyei Kéményseprő Szövetség elnöki tisztségét töltötte be.

Vármegyei bizottsági tag, Dombóvár község képviselőtestületének tagja.

A Dombóvár és vidéke „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet igazgatósági tagja.

Az Iparos Hitelszövetkezet elnöke, a Katolikus Legényegylet és az Úri Kaszinó választmányi tagja. Az Önkéntes Tűzoltó Egyesület mászóparancsnoka.

2.

1928-ban a kereskedelemügyi miniszter 50 évet meghaladó közhasznú ipari tevékenységéért elismerését fejezte ki. Ebben az évben a vármegyei alispán a dombóvári járásban a tűzrendészeti felügyelői teendőik ellátásával megbízta.

A Dombóvári nyomda és papírkereskedés rt. felügyelőbizottsági tagja.

1933-ban dr. Riesz József orvossal és Marton Kálmán tb. parancsnokkal együtt, a belügyminisztertől megkapja a tűzoltás és mentés terén 25 éven át kifejtett tevékenységért alapított díszérmet.

1937. január 26-án hunyt el hosszas betegség után szívbénulásban. Nagy részvét mellett temették el. Temetésén Vér Vencel nyugalmazott gimnáziumi igazgató búcsúztatta.

Az idézett cikkek időrendben, a megjelenés szerint lettek leírva.

Büntető Jog Tára – Polgári törvénykezés 1894 március 01. (22. szám pp. 346-47. ADT)

Ítéletek: Az egri kir. törvényszék:

I. Márton Kálmán, II. Sersiczky János, III. Márton Lajos, IV. Szepesi Gáspár, V. Márton Mátyás, VI. Hergelt Gábor, VII. Forgó József vádlottakat a *Laurisch Károly* sérelmére elkövetett, a B.T.K. 301. §-ba ütköző és a 308. §-a szerint minősülő súlyos testi sértés büntetőjében bűnösöknek kimondja . . .

Indokok: Vádlottak tagadása ellenében beigazolva van, hogy 1890. november hó 19-én este az aldebrői korcsmában vádlottak mulattak s a mint sértett *Laurisch Károly* bement, Vágner Kálmán azt mondta reá vonatkozólag, „itt van az 5 krajcáros ur”, később pedig fejéről a kalapot leütötte. Nem sokára, úgy 9 ½ órakor sértett a korcsmából elment, de vádlottak utána mentek és a korcsmától 10-20 lépésre levő Schuster István, majd Schweitzer Mária háza előtt úgy megverték, mikép sérülései az orvosi látélet szerint 20 napon tul gyógyultak, ezen felül bal karjának singcsontja eltört.

Vádlottak mindannyian tagadták, hogy sértettet bántották volna; tekintve azonban, hogy a hit alatt kihallgatott Lipkovits Márton és neje vallomásával igazolva van, mikép vádlottak sértett eltávoztása után 9-10 óra között mindnyájan elmentek a korcsmából és hogy ½ - ¾ óra mulva Szepesi Gáspár, Hergelt Gábor és Márton Mátyás a korcsmába visszamentek és ekkor nádpálcza is volt náluk; tekintve, hogy Puhl Mártonné hittelt erősített vallomása szerint az eset után Márton Kálmán tudakozódott nála sértett állapota felül és akként nyilatkozott tanú előtt, hogy *Laurisch* kezdte, ezen nyilatkozatában pedig kétségtelenül benn foglaltatik, hogy a tett színhelyén vádlott is volt, sőt a tanú a vizsgálóbíró előtt még azt is mondta, hogy Márton Kálmán előtte ezen kifejezést is használta: „meghánytuk”, de a tanú a vizsgálati vallomásától a mai napig eltelt hosszabb időnél fogva már ezen kifejezésre nem

emlékszik; tekintve, hogy Dreviczky Nándor vallomása szerint előtte Hergelt Gábor egyik vádlott beismerte, hogy ő egy nádpálczával ütötte sétettet, továbbá, hogy Márton Mátyás és Hergelt Gábor édesanyja tanut felkérték, hogy a sértettet egyezsége reáírja; tekintve, hogy Károly György, Dosztál András és Nagy Gáspár tanuk eskü alatt azt vallották a csendőrök előtt történt kihallgatásuk alkalmával minden kényszer alkalmazása nélkül nem tagadták, hogy ők nem vettek részt sértett megveretésében, hanem csupán egyik a másikra hárította a tettességet; végül tekintve, hogy vádlottak a végtárgyalás alkalmával beismerték, hogy egyszerre mentek el a korcsmából és hogy más egyén kívülök a kérdéses időben a korcsmában, vagy annak közelében nem is volt, s miután vádlottak nem is állítják, hogy *Laurisch Károly* szenvedett sérüléseit máshol kapta; s tekintve, hogy sértett a nagy sötétben csupán Márton Lajost ismerte fel, a végtárgyaláson is constatált nehézkes kiejtéséről, mindezeknél fogva a kir. törvényszék beigazoltnak látja, hogy sértett megveretésében mindnyájan részt vettek. Minthogy azonban az, hogy a hét vádlott közül ki okozta *Laurisch Károly* sérüléseit, beigazolást nyert, a kir. törvényszék a B.T.K. 308. §-a szerint minősülő súlyos testi sértés büntetében a tett színhelyén volt valamennyi vádlottat bűnösnek nyilvánította. . . . (1892. június 30-án, 3678.)

A budapesti kir. ítélő tábla:

Az elsőbíróság ítéletét helyben hagyja felhozott indokainál fogva és még azért is, mert a bűnügy során kitudható nem volt az, hogy a sértetten ejtett és husz napnál hosszabb ideig tartó sérülést vádlottak közül ki ejtette. (1893. évi január 24-én, 1892. évi 8739. sz.)

A kir Curia:

Tekintve, hogy *Laurisch Károlyon* a bántalmazás kiváltképpen a fejnek számos helyen megsértése, s a bal kart képező mindkét csontnak is ketté törése által oly eredmény előidézésével követtetett el, hogy az orsócsont kificzamodott és a kéményseprő ipart űző sértett eme foglalkozásának folytatására az alkar behajlíthatatlan volta miatt képtelenné vált;

tekintve, hogy eme súlyos eredmények folytán a B.T.K. 303. §-ában meghatározott büntett forog fenn;

tekintve, hogy ebben a büntettben vádlottak a B.T.K. 70. §. szerint társtettesek, mert ki volt deríthető, hogy a sérüléseket együttesen elkövetett szándékos bántalmazás által ők okozták:

ennélfogva mindkét alsóbb bíróság ítélete részben megváltoztatik akként, hogy vádlottak a B.T.K. 70., 301., 303. §§-ok szerint mondatnak ki mint társtettesek a súlyos testi sértés büntetében bűnösöknek, a börtönbüntetés a felhitt 303. §. alapján vétetik kiszabottnak, a pénzbüntetés azonban mellőztetik.

Egyebekre nézve a kir. ítélő táblának ítélete a benne elfogadott és a fentebbiekkel ellentétben nem álló elsőbírósági indokoknak itt is elfogadásával helybenhagyatik és pedig a börtönbüntetés mértékét illetően azért, mert a kir. ügyész nem felebbezett. (1893. évi december hó 30-án, 5319. sz.)

4.

Pesti Napló 1899. január 29. (50. évfolyam 29. szám p. 9. ADT)

A budapesti kéményseprők bálja ma folyt le a belvárosi „Sas-kör” helyiségeiben. Már rég nem mulattak olyan jól a kör szép dísztermében, mint ezek a szegény iparosok, kiknek nem a legirigyelendőbb foglalkozásuk van. Rá sem ismert az ember a kis gyermekek fekete rémére ezekben a frakkos, elegáns megjelenésű urakban, kik ott forgatták a pirosposzgás arcu szép lányokat. A táncrend nagyon csinos volt, egy kis bőrtáska, középen a kéményseprők fényképével. Ott voltak: Wonzára Antalné, Réderer Ferencné, . . . *Laurisch Károlyné*, . . .

Budapesti Cím- és Lakjegyzék 1899. (11. évfolyam 9. rész p. 1130. ADT)

Laurisch Károly kéményseprő segéd, I. Krisztina-körút 113.

Budapesti Hírlap 1906. december 06. (26. évfolyam 335. szám p. 11. ADT)

Uj kéményseprő-mesterek.

A kereskedelmi miniszter két kéményseprősegédnek adott kerületet. Az egyik Ruisz József, a ki a VI/2. számú kerületet kapta, a másik *Laurisch Károly*, a ki eddig az I. kerületben üzletvezető volt.

Budapesti Cím- és Lakjegyzék 1906. 07. (9. rész p. 1335. ADT)

Laurisch Károly kéményseprő, I. Attila-körút 4.

Tolnamegyei Közlöny 1907. december 12. (35. évfolyam 50. szám p. 5. ADT)

Szörnyethalt kéményseprő.

Horváth János dombóvári kéményseprősegéd folyó hó 2-án a dombóvári vasúti állomás emeletes épületének kéményeit akarta kitisztítani. Mivel az ólmos eső miatt a palatető nagyon síkos volt, a segéd nem mert a tetőre lépni. Állítólag *Laurisch Károly kéményseprőmester* kényszerítette a segédet, mire az felment a tetőre és azonnal oly szerencsétlenül zuhant le, hogy szörnyet halt. A hatóság szigorú vizsgálatot indított ebben az ügyben.

Tolnamegyei Közlöny 1909. augusztus 19. (37. évfolyam 33. szám p. 6. ADT)

Magyar Kéményseprők Országos Egyesülete. 277/1909. sz.

Tárgy:

Laurisch Károly kéményseprő-mester (Dombóvár) az általa az április 25-iki közgyűlésben beadott, de az április 24-iki vál. ülés által érdemleges határozathozatalra alkalmasnak nem tartott panaszá ügyében a hivatkozott vál. ülésben hozott s az augusztus 1-ji szaklapban közreadott jegyzőkönyvben foglalt határozattal megelégedve nem lévén, panaszá újrafelvételét kéri a választmány elé terjesztett részletes felvilágosító iratok és hiteles hatósági kiadmányok alapján.

Határozat:

A választmány az eléje terjesztett iratokból és bemutatott hiteles hatósági kiadmányokból meggyőződve arról, hogy Stockinger Vince egyrészt megyei képviselő tisztségét meghatalmazás nélkül s az alapszabályokban meg nem engedett módon használta fel a bíróság elé terjesztett beadványában; másrészt pedig egyik kartársa ellen ugyanezen tisztsége felhasználásával alaptalan vádaskodással élt, amennyiben *Laurisch Károly* községe háztulajdonosainak nyilatkozatával és több község hivatalos bizonyítványával tisztas magaviseletét és kötelességei pontos és lelkiismeretes teljesítését igazolta;

egyhangulag hozott határozatával, midőn egyoldalról örömmel állapítja meg a *Laurisch Károly* dombóvári kartárs ellen terjesztett vádak alaptalanságát, más oldalról Stockinger Vince hőgyészi kéményseprő-mester, megyei képviselő úr eljárása fölött rosszalását fejezi ki s nevezett megyei képviselő urat felhívja, hogy a kéményseprő ipar és az egyesület reputációja érdekében hibáját tegye jóvá s a megyei képviselő tisztség illetéktelen felhasználásával tett s alaptalannak bizonyult feljelentését 15 nap alatt vonja vissza, mert az egyesület férfiasnak és a megyei képviselő ur tisztelt egyéniségéhez méltónak az elégtételadásnak csak ezt a formáját tartja s nem szeretné, ha e kínos ügyben hivatalból kellene további lépéseket tennie.

A választmány e határozatáról Stockinger Vince megyei képviselő urat és *Laurisch Károly* urat értesíteni rendeli.

Budapesten a választmánynak 1909. évi július 16-án tartott üléséből. Dr. Dobsa jegyző, Kintzler Károly, h. elnök.

Tolnamegyei Közlöny 1910. október 06. (38. évfolyam 40. szám p. 3. ADT)

A tolnamegyei kéményseprők folyó hó 1-én Szekszárdon, a városháza kistermében gyűlést tartottak, amelyen részt vettek: Stockinger János szekszárdi, Stockinger Vincze hőgyészi, Stockinger Rudolf tamási, Wéber Lajos bonyhádi, *Laurisch Károly dombóvári*, Niefergall Imre dunaföldvári, Dieck Béla gyönki, Schweiter N. paksi és Csontos György tolnai kéményseprő mesterek. A gyűlésen egyhangulag elhatározták, hogy kérvényt intéznek Tolnavármegye törvényhatósági bizottságához, melyben a kéményseprési szabályrendelet oly iránybani módosítását kérelmezik, hogy a seprési díjak felemeltessenek. Egy bizottságot is választottak, amelynek feladata lesz Simontsits Elemér alispánnak támogatását kérni ügyük mellett.

Pécsi Közlöny 1911. március 04. (18. évfolyam 36. szám p. 6. ADT)

Tolvaj inas.

Heizer (Maticsek) József kéményseprőtanonc még 1909. május 11-én ellopott gazdája, *Laurisch Károly dombóvári kéményseprőmestertől 70 koronát* s ezzel odébb állott. A fiu jó ideig csavargott, azután pedig Pécsre költözött szüleihez jött. Erről tudomást szerzett a pécsi rendőrség, mely Heizer Józsefet letartóztatta és átadta a pécsi kir. ügyészségnek.

Dombóvár és Vidéke 1912. április 07. (12. évfolyam 14. szám p. 5.)

Laurisch K. – Készséggel elismerjük, hogy a szarvasdi tűz oka, nem a kémény tisztátalansága volt, hanem a kéménybe hibásan beépített gerenda. – A multkori híradásban semmiféle célzatosság nem volt, legfeljebb téves volt az információ.

Somogyi Hírlap 1913. október 25. (10. évfolyam 246. szám p. 4. ADT)

Maturás kéményseprő.

Érdekes inasszerződést kötöttek a minap a dombóvári ipartestület előtt. *Wéber József* husz éves fiatalember érettségi bizonyítvánnyal a kezében, elszegődött inasnak *Laurisch Károly kéményseprő mesterhez*. *Wéber* kitűnő eredménnyel végezte el a kaposvári felsőkereskedelmi iskolát és mikor már megszerezte az érettségit, megállapította, hogy könnyebben boldogul majd mint kéményseprő, mintha elvégzi az egyetemeket is. – *Wéber József* sutba dobta tehát bizonyítványait és folytatja apja mesterségét. A szerződésben az inasidőt egy évben állapították meg.

1915. Iskolai értesítők – Katolikus Esterházy gimnázium, Dombóvár (p. 26. ADT)

II. Örökös tagok (100 K.) Gróf Apponyi Géza v.b.t.t., Austerlitz Viktorné, Bonyhádi takarékpénztár dombóvári fiókja, Bruck Sándor, özv. Döry Józsefné, özv. Döry Vilmosné, Dombóvári Takarékpénztár, Dombóvári Polgári Népbank, Gyenis Antalné, Goldschmied József, Illés Gyula, dr. Kertész Lipót, Kéry Elek, Klein Miksa, Kiss János, Lakath János, *Laurisch Károly*, Nessler Alajosné, Offenmüller Zsigmond, Pribay Ferenc, Schréter Károly, Strasser Henrik, Szabó Jenő, Szabó Ferenc, Szallós Jánosné, Szmodics Zoltán, Tolnai Polgári Takarékpénztár dombóvári fiókja, Weisz Béla. Összesen 28.

Dombóvári Hírlap 1917. december 02. (1. évfolyam 49. szám p. 3. ADT)

A fogyasztási szövetkezet ülése.

A „Hangya” felügyelete tartozó dombóvári fogyasztási és értékesítési szövetkezet előkészítő bizottsága szerdán este ülést tartott. Ezen ülésen számba vették a jegyzéseket, amelyenek összegzésével kitűnt, hogy 753 tag 41.190 koronát jegyzett. Minthogy kíváncsiak, hogy a

szövetkezet megalakulásakor legalább 60.000 korona jegyzés legyen együtt, nem kétlünk, hogy községünk minden szépért és nemesért lelkesedő közönsége hamarosan ezt a 19.000 koronát is egybe fogja gyűjteni. Hogy az áldásos egyesülés minél előbb megkezdhesse működését, szükséges volna, hogy legalább december 10-éig a befizetés megtörténjék. Az előkészítő bizottság ebből a célból Schmidt Medárd, dr. Piukovich Sándor, Tóth Zsiga György és *Laurisch Károly* tagokat küldte ki, hogy folyó hó 2-án, 8-án és 9-én mindannyiszor délután 2 órától 6 óráig a befizetésnél közremunkálkodják. E helyen is megemlítyük, hogy a befizetés a községházán történik.

Dombóvári Hírlap 1917. december 30. (1. évfolyam 53. szám p. 3. ADT)

A „Hangya” szövetkezetből.

A „Dombóvár és Vidéke Hangya fogyasztási és értékesítő szövetkezet” mult vasárnap végre a megvalósulás stádiumába lépett amennyiben nagyszámu részvétel mellett folyt le a szövetkezet alakuló ülése a kir. kath. főgimnázium egyik helyiségében. Az ülésen az elnöki széket felsőeőri Paál József töltötte be, míg a jegyzőkönyvet dr. Piukovich Sándor főgimn. tanár vezette. Mindenekelőtt tartalmas, mindenre kiterjedő előadásban ismertette a szövetkezés célját, fontosságát és hasznát ismertette Balogh Miklós, a „Hangya” központ kiküldötte. A közgyűlés egyhangu határozatából az igazgatóságba válsztattak: felsőeőri Paál József, dr. Piukovich Sándor, Baumgart János, *Laurisch Károly*, Köllöd András, Ritzl Bálint, Vancsa Márton, míg a felügyelő bizottságba: Dr. Dőry Jenő, Tóth Zsiga György, Kopacsek Ervin, dr. Jakab Lajos, Veszelei Zsigmond, Neizer Antal, Offenmüller Zsigmond, Csery István, Szmodics Zoltán, Gyenis Antal, Farkas Ferenc, ifj. Nagy János, Felber Béla Kapospula, Dobroveczky István, Zetli József Csikostöttös, Lemle István Kaposszekcső, Trick János, Hanczler Gyula és Saguly Károly. A közgyűlést követő igazgatósági és felügyelőbizottsági együttes ülésen az igazgatóság elnökévé felsőeőri Paál József, alelnökévé és egyben ügyvezetővé dr. Piukovich Sándor, pénztárossá Ritzl Bálint, könyvelővé Tóth Zsiga György, a felügyelőbizottság elnökévé dr. Dőry Jenő választattak meg.

Tolnamegyei Ujság 1919. december 20. (1. évfolyam 15. szám p. 1. ADT)

A megyei pártszervezetek kiépítése.

Az egyesült vármegyei párt végleg kiépítette immár központi szerveit. Amint az egyesülést kimondó határozatban jelezve volt, a párt két központi szervezetet állított fel, u.m. a megyei vezérő és intézőbizottságot.

Az előbbihez a párt sorsát érdeklő lényeges döntések (pártelnevezés, csatlakozás az országos pártokhoz stb.) az intézőbizottsághoz a párt többi ügyeinek vezetése tartozik.

A két bizottság összeállítása a következő:

1. A megyei vezérőbizottság: Elnökök: Wéber János Alsótengelic, ifj. Dani János Decs
Ügyvezető: dr. Órffy Imre Szekszárd. Ügyvezető-helyettes: Vendl István Szekszárd.

Alelnökök: Czobor Imre Dunaföldvár, Gutai János Tolna, Gyenis István Tamási, Schmeicker Konrád Gyöngyös, Nagy János Prantner Szekszárd, Potzner János Bonyhád, Renczés János Hódmezővásárhely, Saguly Károly Dombóvár

Tagok:

Bonyhádi kerület: Becker József (118), Herger Nándor, Lőb Ádám, Mercz József, Neumann Henrik, id. Perczel Béla.

Dombóvári kerület: Bencze János, Börzsönyi Gyula, Gondos Mihály, *Laurisch Károly*, dr. Piukovich Sándor, Ujvári József.

Dombóvári Hírlap 1921 január 02. (5. évfolyam 1. szám p. 3. ADT)

Elveszett Szeitz András 3. oszt. gimn. tanuló csomagja december 20-án állítólag a Dombóvár – Döbrököz közötti úton. A fehér abroszba kötött csomagban volt a tanuló ünneplő ruhája, egy pár új fűzős cipő, két fehér ing, két alsónadrág, egy pár fekete harisnya, egy piros szalvéta, énekes könyv, közgazdaságtan, történelem, földrajz, térkép, német nyelvtan és olvasókönyv, rajzoló geometria és két latin fordítási füzet. A könyvekben a fiú neve beírva. Kéretik, hogy a megtaláló adja vissza a talált tárgyakat, akár a kurdi plébánián, akár *Laurisch Károly* dombóvári járási kéményseprő-mesternél.

Dombóvári Hírlap 1922. március 26. (6. évfolyam 13. szám p. 3. ADT)

A Kat. Legényegylet közgyűlése.

A dombóvári kat. Legényegylet f. hó 19-én délután tartotta meg évi közgyűlését saját helyiségeiben. A gyűlést Dobszay János világi elnök nyitotta meg. A jegyzőkönyv felolvasása után a h. alelnök pár szóval vázolta az egyesület évi működését, dr. Piukovich Sándor ellenőr a pénztári jelentést mutatja be, mely nagy összegről számol be. Kolbert Pál első dékán a pártoló és rendes tagok évi szaporodásáról nyújt felvilágosítást. A tisztikar lemondása után korelnököknek egyhangulag megválasztják *Laurisch Károlyt*. Az új tisztikar választás után a következő: Dobszay János világi elnök, Csonka Vendel pénztáros, dr. Piukovich Sándor ellenőr, Márthé Károly és Szarka Lajos számvizsgálók, Kolbert Pál I. dékán, Tamás Béla II. dékán, Moos Alajos könyvtáros, Ujváry Ferenc segédkönyvtáros, ifj. Ujváry József jegyző, Kovács József h. jegyző, ifj. Kormos János főrendező, Ujváry József háznagy, választmányi tagok: Bernáth János, Brédl Lajos, Fetter József, Gyenis Géza, Eigenbrot András, id. Kolbert József, Kormos János, *Laurisch Károly*, Schmidt József, id. Tamás Imre, Tamás Sándor, Tóth János, vitéz Rajnai János, Világosi József. Az elnök üdvözli az új tisztikart, Isten áldását kéri munkájukra s egyes indítványok elhangzása után a gyűlést bezárja.

Dombóvári Hírlap 1922. május 21. (6. évfolyam 21. szám p. 1. ADT)

Megalakult az Önkéntes Tűzoltó Egyesület.

Május 14-én délután 4 órakor tartotta alakuló gyűlését a dombóvári Önkéntes Tűzoltó Egylet a községházán. A gyűlést Illés Gyula, mint a volt Tűzoltó Egyletnek főparancsnoka nyitotta meg. Ez alkalommal megalakult a tisztkar. Elnök lett: Kenézy László főszolgabíró, főparancsnok Thész Antal, tiszteletbeli főparancsnok Illés Gyula, alparancsnok Romsics István, mászóparancsnok Neiser Lajos, Főbusz Antal és *Laurisch Károly*, szivattyú parancsnokok Cser József és Wolf Lajos, mentőparancsnok dr. Riesz József, rendfentartó Szabó Jenő, zenészparancsnok Marton Kálmán, szertárnok Robicsek Béla, t. szertárnok Dravecz István, pénztárnok Burger Ödön, titkár Söllei József, t. titkár Szemenyei Mihály, segédtsízt Horváth József. A jelentkező tagok száma 50 körül van. Vasárnap, május 21-én délután a tűzoltószertárnál fecskendőpróba lesz, kiosztják a felszereléseket és beosztják a jelentkező tagokat. Mindazok, akik még jelentkezni akarnak a Tűzoltó Egyletbe, szándékukat jelentsék be az egyes parancsnokoknál.

Központi Értesítő 1923. november 29. (48. évfolyam 48. szám p. 1443. ADT)

Dombóvári iparosok hitelszövetkezete, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja. Dombóvár.

Szekszárdi kir. tvszk. 1923. X. 28. Cg 323/1923. 324/1. – Ez a korlátolt felelősségű szövetkezet 1923. év szeptember hó 2. napján tartott alakuló közgyűlés által elfogadott alapszabályok szerint keletkezett. A szövetkezet célja: a tagok anyagi helyzetének javítása az által, hogy azok indokolt hiteligenyeit kielégíti, gazdaságuk folytatásában, esetleges vállalkozásaikban és üzleti ügyeikben segíti s ezzel kapcsolatosan őket takarékosagra ösztönzi, gazdasági ismeretekre oktatja, jóerkölcsű üzleti tevékenységre neveli és pontosságra szoktatja. Tartama határozatlan idő. A tagok a szövetkezet kötelezettségeiért az általuk jegyzett egy, vagy több üzletrész ötszörös értéke erejéig felelősek. Az igazgatóság a határozatokat a Budapesten megjelenő Országos Központi Hitelszövetkezet Értesítő című lapban teszi közzé. Az igazgatóság 16 tagból áll; 1923. évi szeptember hó 2. napján igazgatósági tagokká választottak: Ivanich Antal, Szilák Gyula, Ujvári József, Wolf Lajos, Raisz Dénes, *Laurisch Károly*, Schwarcz Lajos, Horváth János, Kramer Gyula, Rettich György, Mód István, Liebermann János, Horváth Ferenc, Lehőcz István, Főbusz Antal és Paronay János. A cégjegyzés akként történik, hogy vagy az igazgatóság 2 tagja, vagy az igazgatóság 1 tagja és a cégvezető előnyomott, vagy előírt cégszöveget aláírják. A szövetkezet az 1898. XXIII. t.-c. alapján alakult és az Országos Központi Hitelszövetkezet rendes tagjai közé belépett. – (1923-48.)

Közgazdasági Értesítő 1928. május 17. (23. évfolyam 20. szám p. 1. ADT)

A magyar királyi kereskedelemügyi miniszter *Laurisch Károly* dombóvári kéményseprő mesternek 50 évet meghaladó közhasznú ipari tevékenységéért elismerését fejezi ki.

Tolnamegyei Ujság 1928. december 15. (10. évfolyam 51. szám p. 6. ADT)

Megbizott járási tűzrendészeti felügyelők Tolna vármegyében.

Szévald Oszkár vármegyei alispán a Tolna vármegyei Tűzoltótestületek Szövetségének előterjesztésére a dombóvári járásban *Laurisch Károly dombóvári kéményseprőmestert*, a dunaföldvári járásban Schwertl Nándor paksi kéményseprőmestert, a központi járásban Birner István árvaszéki ülnököt és Wittinger Ödön tolnai lakost, a tamási járásban Stockinger Alajos tamási kéményseprőmestert, a völgyeségi járásban pedig Knábel Vilmos elemi iskolai tanítót, bonyhádi lakost, a járási tűzrendészeti felügyelői teendők ideiglenes ellátásával megbizta.

1928. Iskolai értesítők – Katolikus Esterházy gimnázium, Dombóvár (p. 22. ADT)

. . . . A helybeli szt. Orsolyarendi zárda főnöksége az egész tanév folyamán teljes ellátásban részesítette Vancsa Dávid IV. o. tanulót, *Laurisch Károly járási tűzfelügyelő egy*, Faics Kálmán máv. főintéző, dombóvári állomásfőnök egy, a tanári testület tagjaiból pedig nésszerint: Vér Vencel igazgató, Csonka Imre, Dóri Antal, Hetényi Alajos, Marczell György és dr. Piukovich Sándor tanárok két tanulónak biztosítottak teljes ellátást.

A magyar ipar almachja II. rész 1929. (p. 96. ADT)

Laurisch Károly kéményseprőmester, Dombó Pál u. 9. Tel. 114. Intenzív részt vesz az Ipartestület életében, mint annak egyhangúlag választott alelnöke, ezenkívül az Országos Kéményseprő Szövetség alelnöki, a Tolnamegyei Kéményseprő Szövetség elnöki tisztét viseli, vármegyei bizottsági tag, a Községi Képviselőtestület tagja, az Uri Kaszinó választmányi tagja, az Iparos Hitelszövetkezet elnöke stb. Született 1863-ban. Felszabadult 1880-ban. Vándorútján Budapesten József főherceg udvarnagyi hivatalától elismerő bizonyítványt nyert, azonkívül miniszteri elismerésben részesült. A jogot maga szerezte 32 év előtt. A kommun alatt hazafias viselkedése miatt börtönbe vetették. Neje: Stix Franciska.

Dunántúl 1929. március 08. (19. évfolyam 56. szám p. 5. ADT)

A dombóvári ipartestület vasárnap tartotta meg közgyűlését a tagok nagy érdeklődése mellett. Az iparhatóság képviselője Nánási Szabó Pál adóügyi jegyző volt. Az évi jelentések előterjesztése és elfogadása után a vezetőség megválasztása következett. Elnök lett újból Enczel István, míg az előljáróság tagjai id. Cser József, Dániel Miksa, Eckert Jakab, Farkas József, Horváth Ferenc asztalos, *Laurisch Károly*, Mechtl Ferenc, Oszter Ádám, Paul Gusztáv, Réz Máté, Radó Mihály, Schwarcz Tivadar, Szabó János szabó, Plesz András, Tóth Pál, Ujváry József és Wolf Lajos. Számvevő tagok Pethő József, Szerafin Sándor, Strack Imre. A kedden este tartott előljárósági ülés alelnökké *Laurisch Károlyt*, pénztárossá pedig Horváth János kovácmestert választotta.

Tolnamegyei Ujság 1929. május 25. (11. évfolyam 20. szám p. 2. ADT)

A Társadalombiztosító Intézet választásának eredménye.

. . . . A kézműipari munkaadók választó csoportjában Handl János szobafestőmester, Laskó Károly asztalosmester, Niefergall Imre kéményszerőmester, Schvertl Nándor kéményseprőmester rendes tagok, Czinner Ferenc asztalosmester, Bachusz József asztalosmester, Laurisch Károly kéményseprőmester, Lukics János kályhás mester póttagok választották meg.

Tolnamegyei Ujság 1930. március 15. (12. évfolyam 21. szám p. 4. ADT)

Kéményseprők küldöttsége az alispánnál.

Szerdán délelőtt tiszteletet Szévald Oszkár alispánnál a tolnamegyei kéményseprő-mesterek küldöttsége, akik nevében Laurisch Károly egyesületi elnök memorandumot és folyamodványt nyújtott át, kérve a kéményseprő szabályrendeletnek és a seprési díjaknak az egész vármegye területére leendő egységessé tételét és egyszerűsítését. A memorandum állást foglal egyes érdekeltségeknek az ellen a tendenciája ellen, hogy a belterületektől távolos lakott helyek és puszták kéményeinek a seprése kivetessék a kéményseprők kezéből, mert ez ellenkezik a megelőző tűzrendészet elveivel és az ilyen kívánság honorálása a legnagyobb veszélyeknek lehetne a forrásává. Szévald Oszkár alispán biztosította a kéményseprő-mesterek küldöttségét, hogy a kérdést a legalaposabb tanulmány tárgyává fogja tenni és az érdekképviselőt előterjesztését a legnagyobb jóindulattal fogja kezelni.

Uj – Somogy 1932. július 14. (14. évfolyam 157. szám p. 4. ADT)

Dombóváron fogtak el egy kaposvári besurranó tolvajt.

Virág Károly 40 éves kaposvári péksegéd minap délután a nyitott ajtón át besurrant Dombóváron Laurisch Károly kéményseprőmester lakásába és az előszoba fogasán függő felöltőből egy bőrtárcát kilopott. Közben Laurischék megérkeztek és a tolvajt egy sarokba huzódva találták. Kérdésükre, hogy mit keres ott, azt felelte, hogy piperecikket árul és várta, hogy a ház lakói megérkezzenek, de ugyanakkor kifelé vette utját. Laurischnak gyanusnak látszott a látogató, megnézte felöltőjét és észrevéve, hogy pénztárcája hiányzik, a tolvaj után sietett és hamarosan el is fogta. Visszavezette a házába és értesítette a csendőrséget. A csendőrök elvették Virágtól a pénztárcát, amely véletlenül üres volt és a lopásért hatszor büntetett tolvajt őrizetbe vették. A nyomozás folyik.

Budapesti Közlöny 1933. november 08. (67. évfolyam 253. szám p. 1. ADT)

A m. kir. belügyminiszter a Gödöllőn, 1911. évi május hó 27. napján kelt legfelsőbb felhatalmazás alapján a tűzoltás és mentés terén 25 éven át kifejtett érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmet a dombóvári önkéntes tűzoltóság kebeléből Laurisch

Károly szakaszparancsnok, dr. Riesz József orvos és Marton Kálmán tb. parancsnok részére adományozta.

Laurisch Károly dombovári kéményseprőmester, volt járási tűzrendészeti felügyelő, a tolnamegyei kéményseprőmesterek csoportelnöke, az ipartestület volt elnöke stb., hosszú betegség után meghalt. Óriási részvéttel helyezték örök nyugalomra és Dombóvár társadalma nevében Vér Vencel ny. gimnáziumi igazgató bucsuztatta.

„A Hangya központ megbízásából dr. Piukovich Sándor ügyvezető igazgató, *Laurisch Károly* pénztáros kíséretében Nakon, Lápafőn, Várongon és Kocsolán járt szövetkezetek szervezése és alakítása érdekében. A helyi vezetők által támogatva mindenütt szép siker ígérkezik és így lassanként alig lesz közösség, amely az annyira életrevaló intézmény áldásaiban nem részesülne.”

	1937. Jan. 21.	1937. Jan. 23.	Harga perahu Koror-poko Doeleboon Cereitoo n. 10.	n. 37 Jan.	37 Jan.	mbiri Hanga Koror Kall charia		dielo gomo tri
9								
	1937. Jan. 24.	1937. Jan. 26.	Laurised Ketyo Ker. Kinyungpa motto Doeleboon Lombi R. n. 9.	n. 34 Jan.	34 Jan.	mbiri Laurised Kinyungpa mbiri Ketyo dielo per		per. bimula
10								
	1937. Jan. 30.	1937. Jan. 29.	Kapoti Paoos geradorigenlis Lombi n. 33.	n. 36 Jan.	36 Jan.	mbiri Kapoti Lombi Kinyungpa mbiri Paoos Kall		apbori pogol. gomo gallu
11.								

A photograph of a two-story brick building with a red-tiled roof. The building features six windows with decorative red brick frames and white horizontal blinds. A small arched gateway is visible on the right side of the building. The building is identified as the 'Casa de la familia de la señora María de la Cruz' in the caption.

**Laurisch Károly lakóháza a Dombó Pál utcában.
(Forrás: Saját fotó)**

13.

**Tábla a házon.
(Forrás: Saját fotó)**

Az összeállítás nagyobb részben az Arcanum Digitális Tudománytár (ADT) oldalain fellelhető anyagokból készült.

Hivatkozások a cikkek mellett.

Köszönet Takács Istvánnénak és Müller Ádámnak a segítségükért.

Összeállította: Vati László Dombóvár, 2022. június. 02.

Az összeállítás részben vagy egészben szabadon felhasználható az összeállítóra való hivatkozás után.